

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie

LLU.411.7.4.2023

**Pani
Izabela Mahorowska - Kiciak
Lubelski Wojewódzki Inspektorat
Farmaceutyczny**

ul. Lubomelska 1-3
20-074 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/004/LLU – Wykonanie planu finansowego wybranych jednostek budżetowych funkcjonujących
w ramach części 85/06 – województwo lubelskie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w Lublinie, ul. Lubomelska 1-3, 20-074 Lublin (dalej: WIF lub Inspektorat).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabela Mahorowska-Kiciak, powołana na stanowiska Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego od 22 kwietnia 2016 r. (dalej: LWIF lub Dyrektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja dochodów budżetowych i podejmowanie działań windykacyjnych.2. Realizacja planu finansowego wydatków budżetowych państwa i budżetu środków europejskich.3. Zatrudnienie i wynagrodzenie.4. Prawdliwość sporządzania sprawozdań budżetowych i w zakresie operacji finansowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2023, z uwzględnieniem zdarzeń z okresu wcześniejszego i późniejszego mających istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Lidia Olszak, doradca ekonomiczny, upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr LLU/174/2023 z 7 grudnia 2023 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli tom I str. 1-2)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2022-2023 (do 30 listopada) w WIF prawidłowo realizowano plan dochodów i wydatków budżetowych. Należności z tytułu dochodów budżetowych ustalane były terminowo i w prawidłowej wysokości. Objęte badaniem wydatki na zakup towarów i usług służyły realizacji celów WIF oraz ponoszone były w granicach kwot określonych w planie finansowym. Środki finansowe otrzymane z rezerw celowych wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Badanie próby wydatków wykazało jednak nieprawidłowości w ich ewidencjonowaniu. Stwierdzono zakwalifikowanie wydatków do niewłaściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej oraz nieprawidłowe ich księgowanie na koncie 020 – Wartości niematerialne i prawne. Zbadane postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zostało zrealizowane zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami. Wydatki na wynagrodzenia zrealizowano w granicach limitów kwot określonych w planie finansowym, a nagrody i dodatki zadaniowe przyznawano zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie objęte kontrolą sprawozdania, z wyjątkiem sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych RB-27 za 2022 r. i za wrzesień 2023 r. oraz o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Rb-N za IV kwartał 2022 r. i III kwartał 2023 r. W sprawozdaniach tych

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

wykazano należności pozostałe do zapłaty z tytułu dochodów budżetowych, pomimo że strony złożyły odwołanie od decyzji ustalających należności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja dochodów budżetowych i podejmowanie działań windykacyjnych

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2022-2023 (do 30 listopada) dochody budżetowe WIF wynosiły odpowiednio 137,7 tys. zł oraz 224,9 tys. zł i stanowiły 210,4% i 122,9% planu. Zostały zrealizowane głównie z wpływów z opłat za zezwolenia na prowadzenie aptek i punktów aptecznych, które w 2022 r. wyniosły 141,9 tys. zł, a w 2023 r. (do 30 listopada) 177,4 tys. zł oraz wpływów z kar nakładanych za prowadzenie obrotu produktami leczniczym z naruszeniem przepisów (odpowiednio: 74,7 tys. zł i 47,1 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 3-6)

1.2. Należności pozostałe do zapłaty z tytułu dochodów budżetowych na 30 września 2023 r. wynosiły 35,5 tys. zł i były wyższe o 5,5 tys. zł od należności na 31 grudnia 2022 r. Dotyczyły kary pieniężnej nałożonej za naruszenie ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne⁴. Zaległości nie wystąpiły.

Analiza trzech decyzji⁵ na łączną kwotę 35,5 tys. zł w sprawie nałożenia kary pieniężnej przez WIF wykazała, że w ewidencji księgowej ujęto kwoty należności niezwłocznie po wydaniu decyzji i w wysokościach z nich wynikających. Od dwóch decyzji zostało złożone odwołanie do Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego (dalej: GIF).

Nie udzielano ulg w spłacie należności z tytułu dochodów budżetowych.

(akta kontroli tom I str. 5,13-72, tom II str. 1-2, 5-7)

1.3. Na podstawie analizy wyciągów bankowych z rachunku bieżącego dochodów budżetowych z kwietnia 2023 r. stwierdzono, że uzyskane przez WIF dochody odprowadzono do budżetu państwa w prawidłowych kwotach i w terminach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa⁶.

(akta kontroli tom I str. 73-76)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności WIF w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego dochodów budżetowych WIF. Należności z tytułu dochodów ustalone były prawidłowo i terminowo. Zaległości nie wystąpiły.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 2301, ze zm.

⁵ Decyzje nr: LU.A.8523.4.1.2021, LU-A.8521.1.10.2023.EJ oraz LU-ZA.8521.1.5.2023.KSZ.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 259, ze zm.

2. Realizacja planu finansowego wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

2.1. Wydatki zrealizowane przez WIF w 2023 r. (do 30 listopada) wynosiły 2689,9 tys. zł i stanowiły 85% planu i 108,3% wydatków wykonanych w 2022 r. (2483 tys. zł). Wzrost wydatków spowodowany był głównie zwiększeniem wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi oraz kosztów zakupu energii. W latach 2022-2023 nie ponoszono wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli tom I str. 77-83)

2.2. W 2022 r. nie dokonywano zwiększeń planu finansowego WIF z rezerw celowych i rezerwy ogólnej. Zwiększenia z rezerw celowych w 2023 r. wyniosły 430,5 tys. zł, w tym:

– w poz. 68 o kwotę 368,8 tys. zł, przeznaczoną na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla inspektorów farmaceutycznych oraz podniesienie poziomu zatrudnienia, w celu realizacji zadań statutowych. Środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w kwocie 194,2 tys. zł (52,7%). W dniu 19 grudnia 2023 r. Dyrektor złożył do Wojewody Lubelskiego wniosek o wydanie decyzji blokującej środki na wydatki budżetowe dysponenta w kwocie 174,6 tys. zł. W uzasadnieniu podano, że środki przeznaczone na wyrównanie wynagrodzeń nie zostaną wykorzystane, z uwagi na decyzję LWIF o gradacji wyrównania wynagrodzeń ze względu na zajmowane stanowiska, odpowiedzialność służbową oraz staż pracy inspektorów farmaceutycznych w Inspektoracie. Obsadzenie stanowiska, na które została przyznana rezerwa celowa, nastąpiło z dniem 1 grudnia 2023 r., co spowodowało pięciomiesięczne oszczędności. Decyzją Nr 34 Wojewody Lubelskiego z dnia 20 grudnia 2023 r. dokonano blokady ww. kwoty;

– w poz. 68 o kwotę 62,7 tys. zł, przeznaczoną na zwiększenie wydatków bieżących. Środki finansowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na zakup wyposażenia dla nowo zatrudnionych inspektorów farmaceutycznych, środków higienicznych i artykułów biurowych (56 tys. zł), zakup usług remontowych (1,7 tys. zł), szkolenia członków korpusu służby cywilnej (5 tys. zł)

(akta kontroli tom I str. 7, 84-102)

W 2023 r. plan wydatków WIF został zwiększony o 26 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie, zgodnie z art. 41a ust. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023⁷, wypłaty jednorazowych specjalnych dodatków motywacyjnych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023⁸. Środki wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli tom I str. 103-110)

2.3. Kontrolę prawidłowości dokonywania wydatków w latach 2022-2023 (do 30 listopada) przeprowadzono na próbie 27 dowodów księgowych na kwotę ogółem 171,1 tys. zł, z tego 76,8 tys. zł poniesionych w 2022 r.⁹ i 94,3 tys. zł¹⁰ w 2023 r.

Ustalono, że:

– wydatki zostały wykonane zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zrealizowane zgodnie z art. 44 ust. 3

⁷ Dz. U. 2022 r. poz. 2666, ze zm.

⁸ Dz. U. 2023 r. poz. 1574.

⁹ Badaniem objęto najwyższe kwotowo wydatki bieżące na zakup materiałów i wyposażenia (m.in. systemu lokalizacyjnego gps, laptopy), usługi (m.in. przeprowadzkowe, informatyczne, monterskie), remonty (naprawa drukarek), szkolenia dla pracowników, podróże służbowe.

¹⁰ Badaniem objęto najwyższe kwotowo wydatki na zakup: wyposażenia (opony zimowe, niszczarki), usługi (przedłużenie licencji), podróże służbowe, wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych – zakup samochodu.

ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹,

- cztery wydatki (7,7 tys. zł) zaklasyfikowano do nieprawidłowych paragrafów klasyfikacji budżetowej (opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”), pozostałe zaewidencjonowano zgodnie z załącznikiem nr 4 „Klasyfikacja paragrafów, wydatków i środków” do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹²;
- nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności, skutkujących zapłaceniem odsetek, kar lub opłat;
- zakupione środki trwale zostały prawidłowo ujęte w ewidencji środków trwałych, natomiast na koncie 020 nieprawidłowo zaewidencjonowano zakup aktualizacji oprogramowania za kwotę ogółem 6,6 tys. zł, co opisane zostało w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- zakupów dokonywano zgodnie z „Regulaminem udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane o wartości szacunkowej niższej niż kwota 130 tys. zł”, wprowadzonym zarządzeniem nr 1/2021 Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Lublinie z dnia 4 stycznia 2021 r. (dalej: regulamin uzp).

W okresie objętym kontrolą w WIF nie realizowano wydatków za zakup dóbr i usług z przeznaczeniem na promocję.

(akta kontroli tom I str. 111-348, 350, 366)

2.4. W latach 2022-2023 (do 30 listopada) w WIF nie realizowano zamówień publicznych o wartości równiej lub wyższej niż 130 tys. zł, do których należało stosować przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹³.

W wyniku badania postępowania o udzielenie w 2022 r. zamówienia na zakup samochodu służbowego na kwotę 80 tys. zł, stwierdzono, że zostało ono zrealizowane w sposób zgodny z regulaminem uzp. Wybór najkorzystniejszej oferty został pisemnie udokumentowany notatką służbową pracownika – specjalisty Działu Nadzoru nad Aptekami. Fakturę opłacono w terminie, a zakup samochodu został prawidłowo ujęty w ewidencji środków trwałych.

(akta kontroli tom I str. 122-147, 344-347)

2.5. Według sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym za 2022 r. Rb-BZ1, WIF realizował zadanie „Polityka lekowa”, którego celem było prowadzenie działalności kontrolnej aptek, punktów aptecznych, działów farmacji szpitalnej prowadzących obrót produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi oraz nadzór nad jakością i obrotem produktami leczniczymi oraz wyrobami medycznymi.

W 2022 r. kontroli podlegało 1554 jednostek, z czego skontrolowano 623, tj. 40%. Wydano 1109 zaleceń.

(akta kontroli tom I str. 351-359, tom II str. 28-39)

2.6. Zobowiązania WIF na koniec 2022 r. wynosiły 149,1 tys. zł i wynikały przede wszystkim z naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników i pochodnych od tego wynagrodzenia, kosztów zakupu dóbr i usług. Na dzień 30 listopada 2023 r. WIF nie posiadał zobowiązań. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli tom I str. 77-83)

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm. (dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji).

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1606, ze zm.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIF w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydatki w kwocie 1159 zł w 2022 r. i 6549,01 zł w 2023 r. na zakup nowych licencji¹⁴ zostały zaewidencjonowane w § 4300 „Zakup usług pozostałych”, podczas gdy według rozporządzenia o szczegółowej klasyfikacji powinny zostać ujęte w § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”.

Główna księgowa wyjaśniła, że zgodnie z wieloletnimi zapisami licencje i programy były zakwalifikowywane do § 4300 „Zakup usług pozostałych” bez podziału na nowo zakupione (§ 4210) i kontynuację (§ 4300).

(akta kontroli tom I str. 178, 255, 318, 320, 325)

2. Na koncie 020 zaksięgowano aktualizację oprogramowania¹⁵ w 2022 r. za kwotę 3674,27 zł, w 2023 r. – 2955,69 zł.

Art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości¹⁶ stanowi, że pod pojęciem wartości niematerialnych i prawnych rozumie się nabyte przez jednostkę prawa majątkowe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok.

NIK zauważa, że wydatki poniesione na aktualizację posiadanego oprogramowania nie mogą zwiększać jego wartości początkowej, gdyż wartości niematerialne i prawne nie podlegają ulepszeniu. Przepisy art. 31 ust. 1 ustawy o rachunkowości, dotyczące zwiększania wartości początkowej o koszty ulepszenia, odnoszą się wyłącznie do środków trwałych i nie mają zastosowania do wartości niematerialnych i prawnych.

Główna księgowa wyjaśniła, że na koncie 020 – Wartości niematerialne i prawne są zaksięgowane licencje i programy użytkowane przez WIF. Osoba odpowiedzialna za opisanie faktury pod względem merytorycznym nie zawsze wskazywała czy są to nowe licencje czy kontynuacja już zakupionych. Dodatkowo stwierdziła, że stosowne przeksięgowania zostaną dokonane.

(akta kontroli tom I str. 113, 289-290, 341)

OCENA CZĄSTKOWA

Badane wydatki służyły realizacji celów WIF i mieściły się w limitach kwot określonych w planach finansowych na lata 2022-2023. Przyznane środki z rezerw celowych wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, a zamówienia publicznego udzielono zgodnie z wewnętrznym regulaminem uzp. Badanie próby wydatków wykazało jednak nieprawidłowości w ich ewidencjonowaniu. Stwierdzono zakwalifikowanie wydatków do niewłaściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej oraz nieprawidłowe księgowanie na koncie 020 – Wartości niematerialne i prawne.

OBSZAR

3. Zatrudnienie i wynagrodzenie

Opis stanu
faktycznego

3.1. W latach 2022-2023 (do września) przeciętne zatrudnienie w WIF wyniosło 20 etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2023 r. (do września) wyniosło 8185 zł i było o 117,7% wyższe niż w 2022 r. (6955 zł). Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynikał m.in. z podwyżek wynagrodzeń dla inspektorów farmaceutycznych.

Dyrektor WIF wyjaśniła, że plan zatrudnienia od lat kształtuje się na tym samym poziomie. Rokrocznie, biorąc pod uwagę obszar nadzoru oraz zasoby kadrowe WIF, celem wzmocnienia pionu kontrolującego, zwracano się do GIF, który ustala kierunki

¹⁴ Faktury nr: FS-530/22/KK z 30 grudnia 2022 r., FV 2066/23 z 22 sierpnia 2023 r., FV 2899/23 z 6 listopada 2023 r. i FV 2947/23 z 9 listopada 2023 r.

¹⁵ Faktury nr: 1522029976 z 27 stycznia 2022 r. oraz FA/738/2023 z 18 września 2023 r.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm. (dalej: ustawa o rachunkowości).

działania Inspekcji Farmaceutycznej, o uzupełnienie braków kadrowych. W 2023 r. WIF za pośrednictwem GIF pozyskał dodatkowe środki na obsadzenie dwóch stanowisk pracy inspektorów farmaceutycznych (od 1 lipca 2023 r. oraz 1 stycznia 2024 r.).

W 2023 r. z WIF odeszło trzech inspektorów farmaceutycznych (w tym dwóch na emeryturę). Powodem rozwiązania umowy o pracę przez inspektora farmaceutycznego było otrzymanie od innego pracodawcy korzystniejszych warunków pracy, w tym wynagrodzenia.

Analiza postępowań związanych z zatrudnieniem dwóch osób w 2023 r. wykazała, że zostały one przeprowadzone zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej¹⁷. Osoby te spełniały wymagania kwalifikacyjne określone dla stanowisk, na które zostały zatrudnione. Informację o wolnych stanowiskach pracy w WIF zamieszczano na stronie KPRM oraz tablicy ogłoszeń.

(akta kontroli tom I str. 349, tom II str. 17-27, 38, 107-126)

3.2. W okresie objętym kontrolą zawarto trzy umowy zlecenia na łączną kwotę 87,9 tys. zł¹⁸ z osobami wykonującymi zadania pomocnicze (sprzątanie, wykonywanie czynności pełnomocnika ochrony, obsługa informatyczna). Kontrola ww. umów nie wykazała nieprawidłowości.

Dyrektor WIF wyjaśniła, że zatrudnienie w ramach umowy o pracę w przypadku ww. czynności nie jest konieczne, gdyż zakres wykonywanych zadań jest wspomagający.

(akta kontroli tom I str. 366, tom II str. 18)

3.3. Wydatki na wynagrodzenia wynosiły: 1612,2 tys. zł w 2022 r. i 1381,9 tys. zł w 2023 r. (30 do września) i zostały poniesione w granicach limitów i kwot określonych w planie finansowy.

(akta kontroli tom II str. 17, 22-23)

Zasady przyznawania nagród pracownikom WIF określono zarządzeniem nr 1/2022 Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Lublinie z dnia 4 marca 2022 r. Kwota przeznaczona na nagrody dla pracowników WIF wynosiła: 91,8 tys. zł w 2022 r. i 32,3 tys. zł w 2023 r. (do 30 września). Analiza nagród wypłaconych na łączną kwotę 6,9 tys. zł wykazała, że przyznane zostały zgodnie z wewnętrznym regulaminem ich przyznawania. Informacje o nagrodach znajdowały się w aktach osobowych pracowników, stosownie do art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy¹⁹, a także § 3 pkt 2 lit. I rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej²⁰. Nie wypłacano premii.

Dodatki zadaniowe przyznano w 2022 r. dwóm osobom na łączną kwotę 12,9 tys. zł, a w 2023 r. (do 30 września) sześciu na kwotę 6,5 tys. zł. Analiza dodatków zadaniowych wykazała, że wypłacono je pracownikom zatrudnionym na stanowisku inspektora farmaceutycznego m.in. za udział w Komisji ds. oceny przydatności składników rzeczowych majątku ruchomego i wykonywanie dodatkowych obowiązków za pracownika, który przeszedł na emeryturę oraz na stanowisku głównego księgowego, który wykonywał dodatkowe zadania za pracownika przebywającego na urlopie wychowawczym. Wszystkie dodatki przyznano na okres wykonywania zadań.

(akta kontroli tom I str. 366-368, tom II str. 19, 40-47, 102-106)

¹⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1691, ze zm.

¹⁸ W 2022 r. 44,2 tys. zł i w 2023 r. 43,7 tys. zł.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465.

²⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 2369, ze zm.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIF w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Inspektoratu w badanym zakresie. Wydatki na wynagrodzenia wykonano w granicach limitów określonych w planie finansowym. Nagrody i dodatki zadaniowe przyznano zgodnie z obowiązującymi zasadami. Informacje o wolnych stanowiskach pracy zamieszczano na stronach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie WIF. Zlecenie zadań na zewnątrz było uzasadnione.

OBSZAR

4. Prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych i w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez WIF rocznych sprawozdań budżetowych za 2022 r. oraz miesięcznych za wrzesień i listopad 2023 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),

a także sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. i za III kwartał 2023 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²¹ i Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²².

W sprawozdaniu Rb-27 (rocznym za 2023 r. i miesięcznym za wrzesień 2023 r.) oraz w sprawozdaniu Rb-N (za IV kwartał 2022 r. i III kwartał 2023 r.) wykazano należności wynikające z decyzji, od których strony złożyły odwołanie do GIF, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Pozostałe sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo. Błędna klasyfikacja wydatków (omówiona w obszarze drugim wystąpienia) nie wpłynęła na opinię o sprawozdaniach RB-28 za 2022 r. i miesięcznych za wrzesień i listopad 2023 r.

Kontrola wykazała również, że w WIF nie prowadzono ewidencji szczegółowej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” według dłużników, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 4-5, 80-83, tom II str. 1-7, 48-52, 86-96)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIF w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W rocznym sprawozdaniu Rb-27 za 2022 r. i sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2022 r. wykazano należności pozostałe do zapłaty w kwocie 30 000 zł, wynikające z decyzji LWIF z 30 kwietnia 2021 r. nakładającej karę pieniężną za prowadzenie reklamy apteki za pomocą gazetek i plakatów. Od decyzji zostało złożone odwołanie do GIF, nierozpatrzone do końca 2023 r. Ww. kwota stanowiła 100% należności pozostałych do zapłaty wykazanych w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-N.

²¹ Dz. U. 2022 r. poz. 144, ze zm. (dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej).

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 652 (dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdań sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych).

W sprawozdaniu Rb-27 za wrzesień 2023 r. i Rb-N za II kwartał 2023 r. wykazano należności pozostałe do zapłaty w kwocie 34 000 zł (stanowiące 95,8% należności wykazanych w sprawozdaniach w kwocie ogółem 35 500 zł). Należności wynikały z ww. decyzji LWIF z 30 kwietnia 2021 r. (30 000 zł) oraz decyzji LWIF z 7 czerwca 2023 r. nakładającej karę pieniężną w kwocie 4000 zł za niewywiązywanie się z obowiązku weryfikacji zabezpieczeń stosowanych na opakowaniach produktów leczniczych. Od decyzji zostało złożone 26 czerwca 2023 r. odwołanie do GIF, nierozpatrzone do końca 2023 r.

Zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 2 i 5 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącej załącznik nr 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu RB-27 w odpowiednich kolumnach salda końcowego wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt. 6 instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia w sprawie sprawozdań sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w sprawozdaniu Rb-N w kolumnie pozostałe należności wykazuje się bezsporne należności niewymagalne z tytułu dostaw towarów i usług, podatków i składek na ubezpieczenia społeczne oraz z wszelkich innych tytułów nieobjętych pozostałymi kategoriami przedmiotowego sprawozdania, wyłączając odsetki i inne należności uboczne.

Główna Księgowa WIF wyjaśniła, że na koniec 2023 r. w sprawozdaniu Rb 27 oraz RB-N nie wykazywano ww. należności. Ponadto wprowadzono ewidencję szczegółową z podziałem na należności w odwołaniu czy w toku.

(akta kontroli tom I str. 13-72, tom II str. 1-10)

2. Nie prowadzono ewidencji szczegółowej do konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych według dłużników, co było niezgodne z opisem konta zamieszczonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²³ oraz z zasadami prowadzenia rachunkowości w WIF. Nie miało to jednak wpływu na poprawność danych wykazanych w sporządzonych przez WIF sprawozdaniach budżetowych.

Główna księgowa wyjaśniła, że WIF nadzoruje 1510 jednostek (stan na 31 grudnia 2023 r.), zezwolenia i zgody na prowadzenie działalności wydawane są jednorazowo, natomiast sprawdzenie podległych podmiotów powinno być realizowane raz na cztery lata i nie jest to równoznaczne z nałożeniem kary. Wskazała także, że w § 0920 – Wpływy z pozostałych odsetek, § 0940 – Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych występowała niewielka liczba operacji dotyczących dochodów budżetowych. Wobec powyższego prowadzenie ewidencji szczegółowej byłoby dla jednostki utrudnieniem.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje kontrolowane sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych, z wyjątkiem sprawozdań Rb-27 i Rb-N. W sprawozdaniach tych nieprawidłowo wykazano należności pozostałe do zapłaty z tytułu nałożonych kar, w sytuacji gdy strony postępowania złożyły odwołanie od decyzji LWIF. Pozostałe sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo.

²³ Dz. U. 2020 r. poz. 342.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- Wnioski
1. Niewykazywanie w sprawozdaniach należności wynikających z nieprawomocnych decyzji LWIF.
 2. Ujmowanie wydatków budżetowych w prawidłowej klasyfikacji.
 3. Ujmowanie w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych spełniających wymogi ustawy o rachunkowości.
 4. Prowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 221 według dłużników.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61 b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 15 lutego 2024 r.

Kontroler

Lidia Olszak
Doradca ekonomiczny
/podpisano elektronicznie/

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie

Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/